

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς:

1. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
2. Εσωτερικών
3. Παιδείας και Θρησκευμάτων
4. Ψηφιακής διακυβέρνησης

ΘΕΜΑ: «Δεκάδες χιλιάδες παιδιά Ρομά αποκλείονται από την τηλεκπαίδευση λόγω αδιαφορίας του κράτους να τους διασφαλίσει τις απαραίτητες υποδομές και οι οικογένειές τους κινδυνεύουν να χάσουν τα αναγκαία για την επιβίωσή τους προνοιακά επιδόματα»

Το δικαίωμα των Ρομά στην εκπαίδευση είναι καθολικό και αναφαίρετο με βάση τις διεθνείς συμβάσεις, το Σύνταγμα του Ελληνικού Κράτους και το Νόμο 2101/92. Δυστυχώς στη χώρα μας το δικαίωμα αυτό καταπατείται κατάφωρα. Μάλιστα έχουμε δεχτεί ως κράτος επ' αυτού συστάσεις από τον ΟΗΕ και καταδίκες σε διεθνή δικαστήρια (π.χ. υπόθεση Σαμπάνη κατά Ελλάδας)

Στη χώρα μας:

- καταγράφεται το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής παιδιών Ρομά στην υποχρεωτική εκπαίδευση από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (69% έναντι ευρωπαϊκού Μ.Ο. 90%)
- υπάρχει πολύ μικρή συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση (28% έναντι 53% του ευρωπαϊκού Μ.Ο.)
- παρατηρείται πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης σε ποσοστό 92%, έναντι του ευρωπαϊκού Μ.Ο. 68%.
- υπάρχει υψηλό ποσοστό σχολικής διαρροής και μη κανονικής φοίτησης,
- καταγράφεται υψηλό ποσοστό στον πληθυσμό Ρομά.

Καμία παρέμβαση στο χώρο της παιδείας δεν μπορεί από μόνη της να επιλύσει τα προβλήματα αυτά. Απαιτούνται ολιστικές προσεγγίσεις αναλφαβητισμού προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού και να δημιουργηθούν συνθήκες κατάλληλες για να υλοποιηθεί το δικαίωμα στην εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων Ρομά.

Κάθε παρέμβαση, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, πρέπει να είναι πολυεπίπεδη και να στοχεύει συγχρόνως σε όλους τους πυλώνες: στέγαση, εργασία, εκπαίδευση, πρόσβαση στην υγεία και τη δικαιοσύνη, συμμετοχή στον πολιτισμό. Ακριβώς γι αυτό τον λόγο απαιτείται ο συντονισμός, η άρρηκτη συνεργασία των συναρμόδιων υπουργείων και η διαρκής διατομεακή παρακολούθηση των εφαρμοζόμενων πολιτικών.

Η κατάργηση της Ειδικής Γραμματείας Ρομά που ιδρύθηκε το 2017 αποτελεί πλήγμα στην προώθηση των δικαιωμάτων των Ρομά. Διότι, εκτός της θεσμικής και διοικητικής αναγνώρισης της κοινωνικής ένταξης των Ρομά ως διακριτής δημόσιας πολιτικής, η Ειδική Γραμματεία σχεδίασε και ξεκίνησε να υλοποιεί ένα ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2017-2021 για την κοινωνική ένταξη των Ρομά.

Στο πλαίσιο του σχεδίου αυτού, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, είχε προωθήσει τη θέσπιση μιας σειράς θετικών μέτρων. Ειδικά για την εκπαίδευση, είχαν δρομολογηθεί μέτρα όπως η παροχή σχολικών γευμάτων σε σχολεία με παιδιά Ρομά, ο διορισμός κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία αυτά, η ίδρυση Παραρτημάτων Ρομά στα Κέντρα Κοινότητας των δήμων με μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού Ρομά.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στα μέτρα καταπολέμησης της φτώχειας, η εφαρμογή τους στους Ρομά έχει μεγαλύτερες δυσκολίες από ό,τι για τους άλλους πολίτες. Κι αυτό, διότι με τη φτώχεια συνυπάρχουν και άλλα προβλήματα, όπως η νοοτροπία και η στάση του μη Ρομά πληθυσμού, η ελλιπής πρόσβαση των Ρομά στην ενημέρωση και την πληροφόρηση για τα δικαιώματά τους, ο κοινωνικός διαχωρισμός και αποκλεισμός, το ότι μητρική τους γλώσσα είναι τα Ρομανί κ.λπ. Έτσι, δεν μπορούν να ωφεληθούν των πολιτικών κατά της φτώχειας όλοι όσοι το δικαιούνται. Απαιτείται η καθημερινή υποστήριξη από έναν συντονιστικό μηχανισμό όπως ήταν η Ειδική Γραμματεία, που θα αντιμετώπιζε παράλληλα όλες τις αιτίες οι οποίες εμποδίζουν την πλήρη ένταξη των Ρομά στην κοινωνία και την κάλυψη του χάσματος μεταξύ αυτών και του υπόλοιπου πληθυσμού, σε όλα τα πεδία.

Την περίοδο της πανδημικής κρίσης, λόγω των παραλείψεων και αβλεψιών του Υπουργείου Παιδείας και της έλλειψης συντονισμού με άλλους φορείς του κράτους και την τοπική αυτοδιοίκηση, το δικαίωμα των παιδιών Ρομά για ισότιμη πρόσβαση στη μόρφωση καταπατάται κατάφορα και χιλιάδες παιδιά κινδυνεύουν να χάσουν τη χρονιά τους.

Το μέτρο της τηλεεκπαίδευσης έχει αφήσει εκτός εκπαιδευτικής διαδικασίας την πλειοψηφία των μαθητών/τριών Ρομά, αφού δεν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές (ρεύμα, πρόσβαση στο διαδίκτυο, τεχνολογικός εξοπλισμός) για να την εφαρμόσουν. Η τηλεεκπαίδευση αναπαράγει απροκάλυπτα τις μορφωτικές ανισότητες και καταφέρει το τελειωτικό χτύπημα στη φοίτηση των παιδιών Ρομά στο σχολείο. Το μέτρο αυτό αναιρεί όποια θετικά βήματα είχαν γίνει στον τομέα της συμμετοχής παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση.

Και δεν είναι το μόνο ολέθριο αποτέλεσμα που έχει. Η κυβέρνηση της ΝΔ με το ν. 4659/2020 έχει συνδέσει τη χορήγηση προνοιακών επιδομάτων σε οικογένειες (ΕΕΕ, επίδομα παιδιού, επίδομα στέγασης) με την υποχρέωση να μην επαναλάβει έστω και ένα από τα παιδιά τους που είναι σε ηλικία υποχρεωτικής εκπαίδευσης την τάξη λόγω απουσιών. Αποτέλεσμα είναι ότι σήμερα, δεκάδες χιλιάδες οικογένειες Ρομά κινδυνεύουν να χάσουν τα επιδόματα αυτά από απουσίες των παιδιών τους λόγω αδυναμίας παρακολούθησης των μαθημάτων μέσω τηλεεκπαίδευσης.

Επειδή οι Ρομά είναι ένας πληθυσμός με πολλαπλές ευαλωτότητες και δεν είναι δυνατόν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε πολλούς τομείς παράλληλα να λυθούν με αποσπασματικά μέτρα ενός μόνον Υπουργείου ή κρατικού φορέα

Επειδή η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των Ρομά είναι μια πολύπλοκη άσκηση όπου απαιτείται διατομεακός συντονισμός και συνεργασία

Επειδή η κυβέρνηση, καταργώντας την Ειδική Γραμματεία Ρομά, ακύρωσε και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2017-2021 που αυτή είχε εκπονήσει χωρίς, μέχρι στιγμής, να το έχει αντικαταστήσει από κάποιο άλλο,

Επειδή το μέτρο της τηλεεκπαίδευσης δημιουργεί επιπλέον προβλήματα συμμετοχής των παιδιών Ρομά στην εκπαιδευτική διαδικασία

Επειδή η αδυναμία παρακολούθησης της τηλεκπαίδευσης από τα παιδιά των οικογενειών Ρομά εγκυμονεί τον κίνδυνο να χάσουν οι οικογένειες αυτές τα προνοιακά επιδόματα που είναι απαραίτητα για την επιβίωσή τους, λόγω απουσιών των παιδιών από τα διαδικτυακά μαθήματα

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Τι έκαναν για να λύσουν το πρόβλημα της απουσίας υποδομών στους οικισμούς Ρομά για πραγματοποίηση της τηλεκπαίδευσης;
2. Ποια έκτακτα μέτρα στήριξης θα λάβουν ώστε να καλυφθούν τα διδακτικά κενά των παιδιών Ρομά που αποκλείστηκαν από την εκπαιδευτική διαδικασία χωρίς δική τους υπαιτιότητα και να μην καταμετρηθούν οι απουσίες των μαθητών/τριών αφού δεν ευθύνονται για τη μη παρακολούθηση της τηλεκπαίδευσης;
3. Θα εκδώσουν ΚΥΑ, όπως ορίζει ο νόμος 4659/20 για τις εξαιρέσεις από την εφαρμογή του, ότι ειδικά για τη φετινή χρονιά πανδημίας, οι οικογένειες Ρομά θα εξαιρεθούν από την εφαρμογή του νόμου για αφαίρεση προνοιακών επιδομάτων αν έστω και ένα παιδί τους επαναλάβει την τάξη λόγω απουσιών, δεδομένου ότι το κράτος δεν διέθεσε τις απαραίτητες για την τηλεκπαίδευση υποδομές;
4. Πότε θα εκπονηθεί το νέο Σχέδιο Δράσης για τους Ρομά και τι θα περιλαμβάνει;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Φωτίου Θεανώ

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)

Κάτσης Μάριος

Φίλης Νικόλαος